

Kasdien vis stipriau jaučiame kalėdinę dvasią gimnazijos koridoriuose. Ir visai ne be priežasties – vis daugiau kabinetų virsta tikromis kalėdinėmis elfų dirbtuvėmis! Tačiau Kalėdos tyro ne tik mokykloje – jas jaučia visas Kaunas. Kur tik pasisuksi, visur žiba kalėdiniai papuošimai.

Tegul šventinė energija pripildo ne tik miesto gatves, bet ir Jūsų, mieli skaitytojai, širdis. Lai Kalėdos atneša šilumą, džiaugsmą ir tikrą šventumo jausmą – tokią dieną, kuri ilgam išliks Jūsų prisiminimuose kaip pati ypatingiausia!

Ištikimiems skaitytojams primename, kad Vivat sol'is 2025-aisiais laukia savo legendinio 30-ojo jubiliejaus. Sveikinimus jubiliejaus proga galite siųsti el. paštu saulesprojektai@gmail.com. Gražiausi sveikinimai bus paskelbti 2025 metų jubiliejiniame pavasario numeryje.

Tautvydas Mažutis, 1E

Žaibiškame tempe tarp kontrolinių, rašinių ir atsiskaitymų surasti laiko pasimėgauti gimnazijos etapu

Praėjusiais mokslo metais mūsų gimnazijoje vyko mokinių tarybos pirmininko rinkimai. Po intensyvių skaičiavimų paaiškėjo, kad juos laimėjo net 56 proc. balsų surinkusi 3A klasės gimnazistė Viola Dočkutė. Vivat sol'is nusprendė pakalbinti naująją pirmininkę ne tik apie tai, kodėl ji pretendavo į mokinių tarybos pirmininkės poziciją, bet ir apie laisvalaikį bei augintinę.

– **Kodėl nusprendei pretenduoti į gimnazijos mokinių tarybos pirmininko poziciją?**

– *Atsimenu savo pirmąją rugsėjo 1-ąją „Saulės“ gimnazijoje. Tuomet didelėm akim stebėjau kalbančią tuometinę mokinių tarybos pirmininkę ir supratau, kad ir aš to noriu. Be to, mokinių tarybos pirmininke buvau ir savo ankstesnėje mokykloje. Esu tikrai labai aktyvi bei organizuota, tad žinojau, kad jei ir nebūsiu mokinių tarybos pirmininkė „Saulinėje“, vis tiek suksiuos toj pačioj virtuvėj. Man visada atrode labai prasminga mokykloje būti ne vien dėl žinių ir nepraleistų „n“ raidžių, bet priklausyti kam nors daugiau, palikti savo pėdsaką.*

– **Ar tikėjaisi, kad būsi išrinkta mokinių tarybos pirmininke?**

– *Ir tikėjaisi, ir ne. Puikiai mačiau, jog kiekvienas kandidatas turi šansą, tačiau užnugaryje turėjau labai stiprią palaikymo komandą. Atėjus rinkimų dienai nesijaučiau itin tvirtai, mokykloje virė tam tikras rinkiminis chaosas, tad sulaukusi pavaduotojos skambučio buvau lengvai sukręsta, jog nugalėjau.*

– **Ką mėgsti veikti laisvalaikiu?**

– *Laisvalaikio neturiu pernelyg daug, tad mėgstu jį skirti savo igūdžiams lavinti. Esu giliai panirusi į aktorystės/kino meną, labai mėgstu vesti renginius, dalyvauti įvairiuose projektuose, skaityti konkursuose, filmuotis TV reklamose, trumpametražiniuose filmuose, rašyti. Taip*

pat šoku šokio teatre AURA, kur dar ir savanoriauju.

– **Kokios muzikos mėgsti klausytis? Galbūt turi mėgstamą atlikėją, grupę ar dainą?**

– *Jau ilgą laiką esu įsimylėjusi lietuvišką muziką ir jos atlikėjus, tačiau neapleidžiu ir užsienio artistų. Pažiūrėjus Spotify statistiką, dabar dažniausiai per mano ausines groja grupė MĒLYNA, Garbanotas, Free Finga ir FC Baseball.*

– **Kokia mėgstamiausia/jdomiausia pamoka? Kodėl?**

– *Neturiu mėgstamiausios pamokos, visais mokomaisiais dalykais stengiuosi domėtis vienodai. Bet jeigu reiktų išsirinkti, sakyčiau anglų kalba dėl nepakartojamai charizmatiškos mokytojos Indrės Švedkauskienės.*

– **Ką žadi studijuoti pabaigusi mokyklą?**

– *Labai norėčiau įgyvendinti savo svajonę ir studijuoti aktorinį. Labiausiai noriu įveikti „neįmanomą“ ir įstoti į Lietuvos muzikos ir teatro akademiją, tačiau neatmetu variantų studijuoti ir daugelyje kitų stiprių užsienio universitetų su aktorystės ar produosavimo sritimi.*

– **Ar mėgsti laisvalaikiu skaityti knygas? Jeigu taip, galbūt turi mėgstamą žanrą ar autorių?**

– *Dažniausiai laisvalaikiu spėju skaityti nebent knygas iš privalomio knygų sąrašo, tačiau per atostogas vis stengiuosi skaityti ir*

sau mielas knygas. Patinka lietuvių poezija, ypač Vandos Juknaitės ir Jono Meko.

– **Kokia įsimintiniausia tavo gyvenime vykusio kelionė? Kodėl?**

– *Niekada nepamiršiu kelionės į Juodkalniją. Visai neplanuotai su šeima praleidome dvi savaites Juodkalnijos miesteliuose. Prisimenu didingus Durmitoro kalnus su kalnų ožkom ir visišką ramybę, pasakiškų spalvų vandens pasaulį su judria gyvybe ir kanjoninę tarp krioklių.*

– **Ar turi augintinių? Jeigu taip, kokį/-ius?**

– *Turiu savo draugę Pudrą. Tai Vakarų Škotijos Baltoji vestukė, jai 7 metai, tad jau visai padoraus amžiaus dama.*

– **Save priskirtum ekstaver-tams ar intravertams?**

– *„Introvertiška ekstrovertė“. Daugiausia laiko esu lengvai bendraujanti, pozityvi, energinga, tačiau tam man būtina bent dalį dienos praleisti ramybėje, tyloje ir tik savo vienos kompanijoje.*

– **Koks tavo gyvenimo moto?**

– *„Take the risk or lose the chance“ – tikiu, jog gyvename tik kartą, tad visada noriu priimti visus šansus ir galimybes, kurias tik galiu, kad netektų vėliau kankinti savęs klausimu „O kas, jei...?“*

– **Ko palinkėtum gimnazistams?**

– *Palinkėčiau tame žaibiškame tempe tarp kontrolinių, rašinių ir atsiskaitymų surasti laiko pasimėgauti gimnazijos etapu. Vis dažniau girdžiu abiturientų žodžius, kad greit praėjo laikas, jog net nepastebėjo, kaip užaugo. Tad gimnazistams noriu palinkėti kartais suspėti sustoti ir pasimėgauti vieni kitais, šia akimirka, nes geriausi mūsų metai tuoj baigsis.*

– *Ačiū Violai už atsakymus ir linkime kuo didžiausios sėkmės.*

Kalbino
Ermelita Smiltė Satkūnaitė, 4B

Pirmokai Rugsėjo 1-osios šventėje.

Kaip sekasi naujiesiems „sauliokams“?

Tautvydas Mažutis, 1E

2024–2025 mokslo metus Kauno „Saulės“ gimnazijoje pradėjo 983 mokiniai. Pirmokų, antrokų ir trečiųjų yra 9 klasių komplektai, o ketvirtokų – aštuoni. Net 258-iems mokiniams šie mokslo metai – pirmieji „Saulėje“.

Apklausiami pirmokai noriai dalijosi įspūdžiais apie naująją mokyklą. Džiugu girdėti, kad mokiniai mano, jog „Saulėje“ mokytojų kolektyvas fantastiškas. Pavyzdžiui, Augustė teigė, kad mokytojai labai draugiški ir pasirengę paaiškinti bei padėti. Tačiau mokykla nėra vien mokytojai ir ji tai atsižvelgė daugelis sakydami, kad gimnazija itin moderni.

Nemanau, kad kam kelia nuostabą frazė: „Kauno „Saulės“ gimnazija yra mano svajonių mokykla.“ Ir ne veltui, mat dalis pirmokų būtent taip ją ir apibūdino. Tačiau kodėl? Ogi todėl, kad naująją pirmokų kartą žavi ne tik tai, kad mokykla

orientuota į tiksluosius mokslus, bet ir mokyklos vertybės bei pasiekimai. Taip mąsto ir Rokas, kuris nori prisidėti prie šios nuostabios mokyklos aukštų pasiekimų.

Noriu užbaigti šį straipsnį šiltais pirmokų linkėjimais mokyklos bendruomenei. Pirmokai mokytojams linki mokslo metų be blogų dienų ir bereikalingų pykčių, o mokiniams, žinoma, metų be prastai parašytų atsiskaitymų bei kupinų naujų pažinčių.

Tarptautinė konferencija „Elenos Spirgevičiūtės istorija – kilnaus gyvenimo pavyzdys“

Solveiga Laučienė,
lietuvių kalbos ME;
Indrė Švedkauskienė,
anglų kalbos MM;
Ermelita Smiltė Satkūnaitė, 4B;
Patricija Juknevičiūtė, 3A

2024 m. lapkričio 28 d. 13 val. Kauno „Saulės“ gimnazijoje vyko Tarptautinė bendrojo ugdymo mokyklų 9–12 (I–IV gimnazijos) klasių moksleivių ir mokytojų konferencija „Elenos Spirgevičiūtės istorija – kilnaus gyvenimo pavyzdys“ pagal Kauno „Saulės“ gimnazijos projektą „Kilni dvasia“, skirtą paminėti Dievo Tarnaitės Elenos Spirgevičiūtės, buvusios Šv. Kazimiero seserų kongregacijos mergaičių gimnazijos (dabar Kauno „Saulės“ gimnazijos) auklėtinės 100-ąsias gimimo ir 80-ąsias mirties metines. Konferenciją organizavo Kauno švietimo inovacijų centras, Kauno Kristaus Prisikėlimo parapija ir Kauno „Saulės“ gimnazija. Konferencijos tikslas – supažindinti vyresniųjų klasių moksleivius, mokytojus su Dievo Tarnaite Elena Spirgevičiūte, liudijusia tikėjimą savo gyvenimu, apmąstyti ir atskleisti bendražmogiškąsias ir krikščioniškąsias vertybes, skatinti kurti atsakingą, brandžią, pilietinę visuomenę, padėti mokiniams atrasti Eleną kaip bendraamžę bei pavyzdį, kuriuo norėtųsi sekti, bei išryškinti ir aktualizuoti dorybių svarbą gyvenime. Konferencijos dalyviams bei pranešėjams pasveikino Kauno „Saulės“ gimnazijos direktorė Sonata Drazdavičienė, kuri teigė, kad nepriklausomai nuo to, kiek daug įvairiausių renginių mūsų mo-

kyklos aktų salė yra mačiusi, ši konferencija yra išskirtinė savo diena, istorine ir dvasine prasme.

„Kad uždegtum, visų pirma pats turi degti. Kad įtikintum, visų pirma pats turi tikėti“, – šiais V. Čerčilio žodžiais tarptautinės konferencijos vedėja, etikos mokytoja ekspertė Neringa Zaveckienė pakvietė Dievo Tarnaitės Elenos Spirgevičiūtės bylos postulatorių kun. A. Končių ir vicepostulatorių kun. N. Pipirą pasidalyti savo įžvalgomis ir ilgamete darbo patirtimi tyrinėjant Elenos istoriją. Kauno arkikatedros bazilikos vikaras kun. Nerijus Pipiras konferencijos dalyviams pristatė pranešimą „Veiksmas, formuojantis asmenybę: apie Elenos Spirgevičiūtės apsisprendimą paskutinįjį gyvenimo naktį ir jame atsiskleidusią brandą“. Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios vikaras rezidentas kun. Andrius Končius pranešime „Laimė ir grožis Elenos Spirgevičiūtės žvilgsniu“ atskleidė tikrąją laimės ir grožio prasmę. Profesorius, istorikas, žurnalistas Antanas Adomėnas (JAV) dalijosi savo žiniomis apie Čikagoje gyvujančią Šv. Kazimiero seserų vienuo-

liją, kurios švietėjiška veikla darė didžiulę įtaką ne tik Amerikoje besimokiusiems lietuviams mergaitėms, bet ir XX a. tarpukario nepriklausomos Lietuvos švietimui. Profesorius Antanas Adomėnas atskleidė ne tik asmeninę patirtį, bet ir lietuvių tautos likimą – priverstinį pasitraukimą, tapatybės saugojimą svetimose žemėse ir ryžtą nepasiduoti. Jis pasidalijo istorija apie praradimus ir atradimus, apie tai, kaip žmonių stiprybė ir kultūrinės šaknys padeda išgyventi net pačiomis sunkiausiomis aplinkybėmis. Profesorius Adomėno pasakojimas tarsi tiltas tarp praecities ir dabarties, kviečiantis permąstyti ištikimybės savo tautai prasmę ir gyvenimo esmę, jog ne tai svarbiausia, koks atėjau ar koks išeisiu, bet tai, ką įkvėpsiu, sukursiu ir paliksiu bendruomenės širdyse. Būtent ši filosofija, jog žmogui duodama tiek, kiek jis gali pakelti, buvo seserų kazimieriečių sėkmės pamatas. „Aš tam čia ir esu, kad taptume mes“, – tokia dvasia persmelktas pasakojimas liudija, kaip vienybė ir tarnystė bendruomenei tampa ne tik gyvenimo prasme, bet ir jėga, vedančia į priekį.

Džiugu, kad pranešimus skaitė ar parengė mokiniai ir Kauno J. Jablonskio, Maironio, „Aušros“, „Santaros“ bei „Saulės“ gimnazijų mokytojai: Ieva Vasiliauskienė, Jūratė Petrauskienė, Viktorija Kalinauskienė, Ingrida Ruchlevičienė, Ses. Ola Emanuelė Petrašun, Jovita Kulakauskienė, Solveiga Laučienė, Indrė Švedkauskienė, Edita Morkūnienė, Audronė Kondrotienė, Dalia Juodenienė, Asta Matukynaitė-Varnauskienė. Be pranešimų mokytojų Audronės Kondrotienės, Dalios Juodenienės, Astos Matukynaitės-Varnauskienės, Solveigos Laučienės, Jūratės Petrauskienės mokiniai buvo paruošę eilėraščius, rašinius, esė, piešinius, skirtus Elenai Spirgevičiūtei atminti. Jie buvo eksponuojami mokyklos aktų salėje konferencijos metu. Konferencijos dalyviams IA klasės mokinė Adelė Kulakauskaitė dovanavo dvi itin virpiančias širdį dainas: „Kai sutemsta širdis...“ ir „Rudens naktis sustojo“. Konferencijos pabaigoje viena iš projekto organizatorių, Kauno „Saulės“ gimnazijos pavaduotoja ugdymui Lijana Čiarienė įteikė Padėkos raštus konferencijos pranešėjams, taip pat konkurso „Daina iš gyvenimo tiesių eilių“ bei ekspozicijos „Nepalenkiamoji Elena Spirgevičiūtė“ laimėtojams. Projekto „Kilni dvasia“ bei tarptautinės konferencijos „Elenos Spirgevičiūtės istorija – kilnaus gyvenimo pavyzdys“ organizatoriai dėkoja visiems dalyvavusiems veiklose, savo mintimis ir atliktu tiriamuoju darbu paskatintiems susimąstyti apie kilnumą, garbę ir pasiaukojimą šiuolaikinio vartotojiško pasaulio kontekste.

Kalbiname mokytoją Jurgitą Stonienę

Aleksandra Levickytė, 3H

Prasidėjus naujiems 2024–2025 mokslo metams, mūsų gimnazijoje pradėjo dirbti gausus būrys naujų mokytojų: psichologė Miglė Rekštytė, ekonomikos mokytojas Marius Vainauskas, fizikos mokytoja Skirmantė Vardauskaitė, vokiečių kalbos mokytoja metodininkė Jurgita Stonienė, rusų kalbos vyresnioji mokytoja Marina Nenachova. Laikraščio „Vivat sol“ redakcija pakalbino vokiečių kalbos mokytoją metodininkę Jurgitą Stonienę ir paprašė papasakoti, kokia mokinė ji buvo mokykloje, kodėl pasirinko mokytojos profesiją ir kokie pirmųjų darbo mėnesių „Saulės“ gimnazijoje išpūdžiai.

Aš buvau mokykloje taip vadinamas „patogus“ vaikas: gerai mokiausi, visur dalyvavau, buvau labai pareiginga (šitas bruožas dabar man atrodo nebūtinai labai geras, kita vertus, būti tokiai reikė ganėtiną laisvę, aš turėjau gerus santykius su mokytojais, ir tai, kas kitiems buvo negalima, mums (mes buvom kelios draugės) buvo galima. Pavyzdžiui, buvo toks etapas, kai per pertraukas mes žaisdavome kortomis, tai mes niekam su tom kortom ir neklivom.

Kai rinkausi studijuoti vokiečių kalbą, negalvojau, kur aš ją pritaikysiu. Nors baigiau tuometinį Pedagoginį universitetą, tada tikrai negalvojau, kad dirbsiu mokykloje, tai nebuvo mano svajonių profesija. Po studijų anksti sukūriau šeimą, gimė vaikai, protarpiais vis padirbėdavau mokykloje, bet labai gerai atsimentu, kad mane vis aplankydavo mintis, kad dirbu mokykloje tik laikinai. Tas „laikiniai“ jau dvidešimt penkeri metai. Ir tik dabar labai sąmoningai suvokiu, kad tai ir yra mano darbas ir jau ne laikinai.

Iki dabar dirbau progimnazijoje, vyriausi mokiniai – aštuntokai. Ten daug judesio, triukšmo, nevaldomos energijos. „Saulės“ gimnazijoje viso to šurmulio gerokai mažiau. Pirmomis dienomis jaučiausi lyg vaikščiočiau po „Hogvartą“ – tokį mistišką, pilną paslapčių pastatą. Tokią nuotaiką, manau, kuria pats mokyklos pastatas. Raudonų, senovinių plytų pastatai yra mano silpnybė, gal dėl to, kad mano seneliai gyveno tokiaime, ir aš praleisdavau daug laiko pas juos. „Saulės“ gimnazijos pastatą aš buvau įsimylėjusi labai seniai, vis pagalvodavau, kad norėčiau dirbti šioje gimnazijoje, kai dar mano vaikai čia mokėsi (trys mokėsi čia ir baigė šią gimnaziją). Atečiau į šią mokyklą ištaiga su labai šiltais jausmais ir kol kas juos tebeturiu širdyje po pirmųjų darbo mėnesių. Aš čia jaučiuosi gerai.

Gimnazijos teatro užkulisių paslaptys: kaip gimė Mokytojų dienos spektaklis?

Meda Sinickaitė, 3K

Artėjant Mokytojų dienai, gimnazijos teatro kolektyvas intensyviai ruošė pasirodymą, kuris ne tik praskaidrino mokytojų dieną, bet ir atskleidė nemažai įdomių užkulisių. Kalbinome tris spektaklyje dalyvavusius mokinius – Vilių, Aidą ir Grantą. Jų atsakymai stebina, juokina ir verčia susimąstyti apie teatro magiją.

Kaip sugalvojote, ką vaidinsite Mokytojų dienos proga?

Vilius, įsikūnijęs į dramatiškąją mąstytoją, pasidalijo istorija, kuri skamba kaip iš Holivudo filmo: „Eidamas tamsiu keliu, aš pamačiau šviesą. Į mane kaip vaiduoklių traukinys atlėkė neregėtos saulės spindulys, ir aš išgirdau balsą: „Vilium, Mokytojų dienai tu grosi gitarą.“ Visa kita – tik istorija.“ Aidas į šį klausimą atsakė paprastai, bet tiesiai šviesiai: „Darėme, ką pasakė vadovė, nieko čia ypatingo nebuvo.“ Tuo tarpu Grantas, kaip ir dera teatrui, neišdavė per daug detalių: „Pasiūlė mums vadovė.“

Kas buvo sunkiausia ruošiantis spektakliui?

Vilius išdidžiai pareiškė: „Sun-

kumai? Kas tai? Kaip jūs net drįstat galvoti, kad man gali būti sunku?“ Aidas į šį klausimą pažūrėjo kukliai ir prisiminė vis dar neišspręstą dilemą: „Sunkiausia buvo išmokyti, kuria koja reikia pradėti žygiuoti. Ir dabar nežinau, ar darėm gerai.“ Grantas patikino: „Lengva buvo ruoštis.“

Ar buvo linksmų ir netikėtų akimirku per repeticijas?

Vilius lakoniškai atsakė: „Ne.“ Tačiau Aidui, kaip ir daugeliui, smagios akimirkos dažniausiai lieka kažkur giliai atmintyje: „Tikrai buvo. Neprišimenu kada ar kokių, bet buvo gera nuotaika.“ Grantas įsiminė tik gerą atmosferą: „Taip, ir gerų citatų buvo.“

Ką mėgstate vaidinti labiau: geriečius ar blogiečius?

Čia pasirodė ryškiausias teatrinės asmenybės spalvos. Vilius nedvejo-

damas pareiškė: „Kaip žmogus su liūto širdimi ir geriausiai pasaulyje ketinimais galiu pasakyti, kad mėgstu vaidinti blogiečius.“ Aidas liko neutralus: „Vadovė sakė, kad aš esu „per geras būti blogiečiu“, tai nelabai turiu nuomonės.“ Grantas dar laukia savo progos: „Visi vaidmenys buvo gana neutralūs, kol kas...“

Kaip susitvarkėte su jauduliu prieš pasirodymą?

Jaudulys? Kas tai? Toks jausmas, kad visi trys dalyviai turi unikalų būdą įveikti stresą prieš pasirodymą. Vilius apie jaudulį net nepagalvojo, o Aidas ir Grantas savo atsakymus palydėjo šypsenomis. „Kas tas jaudulys?“ – juokėsi Aidas. „Ignoravau“, – paprastai atsakė Grantas.

Ką norėtumėte pridėti ar pakeisti kitą kartą?

Istorinė ir kultūrinė atmintis. Elena Spirgevičiūtė

Edita Morkūnienė, istorijos MM;
Audronė Kondrotienė,
lietuvių kalbos ME

Kiekviena laisva ir atvira visuomenė, vadovaudamasi savo vertybėmis, apsisprendžia dėl to, kas jai svarbu: ką prisiminti ir iškelti iš savo istorinės praeities, kokią savimonę apibrėžti dabartyje ir kokių tikslų siekti ateityje. Tad istorijos pasakojimas prisideda prie kiekvienos visuomenės ir atskiro žmogaus savimonės kūrimo.

Istorinė atmintimi vadinama visuma istorinių dalykų (įvykių, asmenybių ir reiškinių), kuriuos visuomenė ir atskiras žmogus suvokia kaip svarbią savimonės dalį ir kuriuos verta prisiminti dabartyje ir sureikšminti žvelgiant į ateitį. Kultūrinė atmintis siejama su ta kiekviena visuomenei kiekvienoje epochoje būdingų vėl ir vėl naudojamų tekstų, vaizdinių ir ritualų dalimi.

Visuomenę ypač jaudina temos, susijusios su nesena Lietuvos praeitimi, XX a. istorija. Dažniausiai susiduria skirtingos nuomonės ir užverda ginčai dėl istorinių asmenybių, jų vaidmens Lietuvos istorijoje ir, žinoma, šiandieninio įvertinimo. Kokių istorinių asmenybių vardus suteikti gatvėms, mokykloms ar valstybinėms institucijoms? Kokioms istorinėms asmenybėms skirta per mažai dėmesio ir jų atminimas nėra pakankamai įvertintas? Visa tai sudėtingi ir sunkiai atsakomi klausimai, kai susikerta meno, istorijos, politikos ir istorinės atminties sritys.

Kokias diskusija gali sukelti Elenos Spirgevičiūtės poelgis ir kodėl verta ją prisiminti? Praėjo aštuoniasdešimt metų, kai devyniolikmetė Elena Spirgevičiūtė rinkosi mirtį, nei užpuolė aistrų tenkinimą. Šiandieną ji – pavyzdys šiuolaikiniam žmogui, kad geriau, kaip yra sakęs šventasis Kazimieras, mirti, negu nusidėti. Kokios buvo tokio pasirinkimo priežastys? Ar galime istorijoje arba literatūroje rasti daugiau panašių pavyzdžių? Ar suprantamas jos poelgio motyvas dabartiniam jaunam žmogui?

Nuo seniausių laikų moteris mergelė (ne motina) buvo suprantama kaip nekaltumo, tyrumo įsikūnijimas, į kurį, nepriklausomai nuo visuomeninės padėties, dvasiniame lygmenyje turėtų lygiuotis visos moterys. Tai labai sudvasintas idealas ir religijose dažniausiai matome tyrumą įkūnijančias deives. Mergelės paveikslas atkartojosi Mergelės Marijos paveikslą ir buvo krikščioniško tyrumo ir dorybės simbolis. Todėl prieš vedybas „garbę praradusi“ mergina atsidurdavo itin nepavydėtinoje padėtyje. Geriausiu atveju jos laukė vienuolynas, blogiausiai – sugriautas gyvenimas. Viduramžiais ideali mergina buvo kukli, pamaldi ir religinga. Jos pagrindinė užduotis – apsaugoti savo dorybę.

Šv. Agnietė

Pasak istorijos, Agnietė buvo Romos diduomenės narė, gimusi

291 m. po Kr. ir užaugusi ankstyvųjų krikščionių šeimoje. Agnietė, vos dvylikos metų sulaukusi, mirė kankinės mirtimi, norėdama išsaugoti savo skaistumą ir tikėjimą, valdant imperatoriui Diokletianui, 304 m. sausio 21 d.

Šv. Liucija

Sakoma, kad Liucija buvo graži jauna mergina iš Sirakūzų, pažadėta į žmonas vienam turtingam bendoramžiui. Tačiau staiga mergina sužadėtuvės nutraukė. Jos sužadėtinis nepanoro nusileisti ir visomis priemonėmis siekė ją susigrąžinti, bet galiausiai matydamas, kad visi jo mėginimai perniek, įdavė ją kaip krikščionę prokonsului. Mergina buvo suimta ir teisiama. Norėdamas pergalėti jos pasipriešinimą, prokonsulas pagrasino uždaryti ją į viešnamį. O mergina, parodydama gerą krikščioniškojo mokymo išmanymą, jam atsakė: „Gali taip padaryti, tačiau kūnas nebus suterštas, jeigu su tuo nesutinka siela. Jeigu tu leisi mane išniekinti prieš mano valią, mano skaistumas pelnys dvigubą karūną.“ Atiduota kęsti žiauriausius kankinimus, ji mirė.

Šv. Uršulė

Pasak legendos, Uršulė buvo krikščionių karaliaus dukra ir susižadėjo su pagonių karaliaus sūnumi. Kadangi Uršulė norėjo likti mergele, ji paprašė trejiems metams atidėti santuoką. Galiausiai Uršulė ir jos bendramintės atsidūrė Kelne, kur buvo hunų nužudytos apie 383 m.

Karalienė Elžbieta I (1533 – 1603)

Elžbieta I buvo Anglijos, Prancūzijos ir Airijos karalienė, šeštoji ir paskutinė Tiudorų dinastijos monarchė. Neretai ji vadinama Karaliene mergele arba Skaisčiaja Karaliene, nes niekada nebuvo ištekėjusi.

Lietuviai – Doros kultūros žmonės

Esos arba Doros, vidinė Kultūra. Tokios kultūros neturi didingų pastatų, rūmų, piramidžių, šventyklų ir kitų formos dalykų – tai vadinamosios pagrindo, pamato Kultūros. Dorinis pamatas ir sąlygojo mūsų išlikimą. Tai pati kalba liudija. Atsiverskit mūsų Didįjį Žodyną, suraskit žodžius su šaknimi skais- – jų ten yra daugiau kaip šimtas! Akivaizdu, kad skaistumo sąvoka buvo gana reikšminga. Tai plačiai vartota sąvoka: skaisčius veidas, skaisčius būdas, rūbas, ežeras, skaissti Siela, pasak kalbininko D. Poškos, skaissti ir kalba... Apskritai, skaistumas reiškė išorinio grožio (spindintis, šviesus, skaidrus, tyras) ir vidinio (doros, taurus, garbingas, malonus) dermę. Netgi yra toks žodis kaip skaissturgis (paskutinis turgus prieš Kalėdas, į kurį suvažiuodavo jaunimas). Skaistumas buvo lemiantis Tautos bruožas.

Skaistumo sąvoka buvo taikoma visiems, nepriklausomai nuo amžiaus ar šeimyninės padėties. Skaistumas – tai dora, padarumas visose žmogaus veiklos srityse. Tai,

ką skaisčius žmogus daro (daryti – dara, dora), viskas yra dora, padoru. Pasak Vydūno, tik skaissti Tauta galėjo ne tik atsilaukyti 200 metų prieš kryžiuočius, bet ir juos įveikti.

Grožinės literatūros kūriniuose didelis dėmesys skiriamas žmogaus vidiniam pasauliui, išgyvenimams. Lietuvių literatūroje nemažai kūrinių, kuriuose vaizduojamos moterys. XX a. pr. prozoje dažniausiai vaizduojamos kaip tradicinių vertybių puoselėtojos. Daugelyje lietuvių grožinių kūrinių išaukštintos moterų dorybės, pabrėžiamas jų vidinio pasaulio grožis. Tokia moteris vaizduojama neoromantizmo epochos rašytojos Šatrijos Raganos apysakoje „Sename dvare“. Turtingo vidinio pasaulio yra bajorė Marija. Subtili, išsilavinusi, meniškios prigimties ir krikščioniškos pasaulėjautos moteris. Ši bajorė yra kilnios sielos, vertinanti kitus, gyvenimą suvokianti kaip tarnystę ir pareigą kitiems. Panašios pasaulėjautos yra taip pat neoromantizmo epochos rašytojo Juozo Tumo-Vaižganto apsakos „Dėdės ir dėdienės“ veikėja Severja. Nors ji nėra, kaip ponija Marija, išsilavinusi, tačiau taip pat tiki į Dievą, yra darbšti, dora, svetinga, jaučianti stiprų ryšį su gamta. Taigi, galima daryti išvadą, kad XX a. pr. lietuvių prozininkų kūriniuose išaukštintos moterų teigiamos savybės, kurias galima sieti su tautinio charakterio bruožais. Uždaroje bendruomenėje augusios moterys yra krikščioniškos pasaulėjautos, paisytiškos nusistovėjusių visuomenės normų. Tradicinių vertybių moterys yra santūresnės, nuolankesnės, savo būties prasmę siejančios su pasiaukojimu ir atsidavimu šeimai, vaikams, sutuoktiniui. Tad ir doros samprata buvo labai svarbi.

Šia prasme itin svarbus filosofo bei rašytojo Vydūno pastebėjimas, jog „krikščionybė yra visa persunkta senovės Šviesos tikybos. Ir grįžimas senovės tikybon tegali reikšti aukštesnį šių dienų „tikybos“ išmanymą. Niekuomet nereikėtų griauti, kas kitam šventa, Visur reikia stengtis išvysti tą vieną visais amžiais apsišviečiančią Didybę ir Šventybę. Tuomet ji pastoja pavienio žmogaus ir tautos galybės ir atsigavimo galia. Nyks tuomet visi bandymai naikinti vienas kitą ir atsiras vis daugiau tarpimo ir augimo. Kiekvienas ir visa tauta pastos aukuras, kur švies ramioji gaivinanti ir laiminančioji Amžinoji Ugnis.“

Elena Spirgevičiūtė gimė 1924 metų gruodžio 22 dieną Kaune, tarnautojų šeimoje. Netrukus prisikėlimo bažnytelėje buvo pakrikštyta. Elena gyveno maldos gyvenimą. Stengėsi dažnai priimti Komuniją ir Jėzaus nepasilikti sau – ją aukojo už šeimą, artimuosius. Daug vakarų praleisdavo su broliu ir seserimi, ne vien žaisdama, bet ir pagelbėdama mokantis. Namiškiai prisimena ir jos režisuotas programėles, skirtas vienai ar kiti giminės šventei... tokia buvo Elena. Svajojantis ir kuriantis žmogus, nebijantis ir savaip išgyvenantis amžių iššūkius. Dar

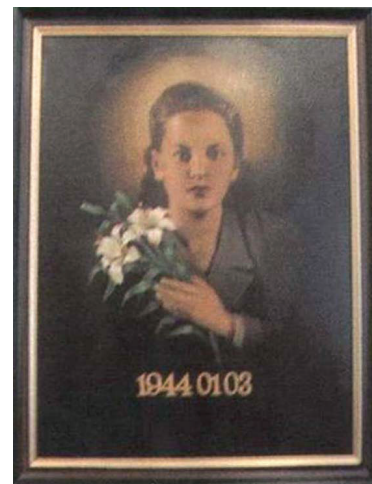
besimokydama mokykloje, dalyvaavo skautų veikloje, šūkio „Dievui, Tėvynei, artimui“ nepamiršdama visą gyvenimą. Pasak tuomet ją pažinojusių, buvo protinga, akyla, pagarbi vyresniesiems, dėmesinga patarimams, susijusiems su kilniais gyvenimo uždaviniais. Rašė dienoraštį, kuriame atspindi taurus dvasinis pasaulis, Dievą ir žmones mylintį širdis. „Jėzau, gerasis mano Dieve, pasigailėk manęs, kad visuomet būčiau skaisči, tyra, sąžininga, meili ir gera. Marija, mano Motina, saugok mane nuo tamsių dėmių, kurios subjaurotų mano sielą. Leisk man gyventi lyg gėlei skaisčiai ir laimingai numirti“ – rašė dienoraštyje 1941 02 23.

Rodos, Elenos gyvenimas buvo kaip ir daugelio to metų merginų. Išoriškai ji niekuo neišsiskyrė iš kitų bendoramžių, tačiau šioje kukloje merginoje tūnojo didi stiprybė. 1944 m. sausio 3 d., Elenai būnant devyniolikos metų amžiaus, vakare apie 22 val. į Spirgevičių namus, nutildę šunį ir prisistatę policininkais, įsiveržia keturi nuo alkoholio apsvaigę vyrai. Visi, išskyrus vieną, kalbėjo rusiškai.

Nors ir gyvendama didžiųjų istorijos tragedijų fone: sovietinė ir nacistinė okupacijos, Antrasis Pasaulinis karas, kuris kartu atnešė netikrumą ir moralinį pakrikimą, Elena išliko tvirta.

„Elenos žygdarbis įkvepia labiau įsigilinti į jos gyvenimą. <...> Tą vėl vakarą buvo sutripti jos idealai, įvyko susidūrimas su visai kita tikrove“, – sako Kauno arkivyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Algirdas Jurevičius.

Jo Eminencija Sigitas Tamkevičius, pradėjęs Elenos beatifikacijos bylą, kalbėjo: „<...> Elena Spirgevičiūtė mums yra artima visais atžvilgiais. Ji viena iš mūsų – vos gimnaziją baigusi kaunietė, mergaitė, panaši į kitas to amžiaus mergaites, besizavinti gražia žmogiška meile, bet drauge besiveržianti į dvasinio gyvenimo aukštumas. Elenos Spirgevičiūtės beatifikacijos byla ypač

svarbi šiandien, nes masinė kultūra per televiziją, žurnalus, diskotekas perša hedonistinį gyvenimo būdą, kuris sunaikina žmogaus orumą, iškreipia tikrą žmonių meilę ir palieka sunkiai gyjančias dvasines žaizdas. Šiandien jaunimui yra sunku susiorientuoti, kaip reikia gyventi laisvėje ir kokias vertybes pasirinkti, kad nebūtų prarasta dvasinė jaunatvė ir Kūrėjo įdiegtas dvasinis kilnumas.“

XXI amžiaus žmogus išgyvena vertybių krizę. Į ją patekęs jis nepajėgus išsiskleisti, eiti žmogiškosios pilnatvės link, siekti tikslų, vedančių į žmogiškąją laimę. Materializmas persmelkė visas mūsų gyvenimo sritis, įstūmė žmogų į iliuzijos pasaulį, privertė jį patikėti, kad be materialaus pasaulio daugiau nieko nėra. Tai įstūmė žmogų į nesibaigiantį klaidžiojimą, nusivylimą, beprasmybės ratą. Žmogus nori būti laimingas, bet negeba teisingai pasirinkti... Galbūt todėl Elenos Spirgevičiūtės pavyzdys labai svarbus šių dienų jaunimui – be tvirtų vertybių ir idealų jį labai greitai, net pačiam nepastebint, gali pasiglemžti vartotojiškosios visuomenės įtaka ir principai.

Istorinėje atmintyje Elena Spirgevičiūtė gali stoti į vieną eilę su kunigaikščiene Gražina, Emilija Pliateryte, Marcel Kubiliute ir merginomis, kurios gūdžiais sovietinės okupacijos laikais pasirinko partizaninio pasipriešinimo kelią, o kartu kančią lageriuose arba mirtį. Jos dienoraštis, kaip kultūrinės atminties įrankis, turėtų žadinti mūsų savigarbą, dvasingumą, meilę savo šeimai ir kraštui.

Tolerancijos popietė „Draugystės laivas“-2024!

Liepa Patricija Kigaitė, 3K

2024 metų lapkričio 15 dieną Kauno „Saulės“ gimnazijoje vyko kasmetinė tolerancijos popietė „Draugystės laivas“. Šiais metais pasirodžiusios devynios naujos pirmųjų klasių visus pakėrė savo nuostabiais, išskirtiniais ir net moderniais pasirodymais. 1A klasė buvo išrinkta kaip vieninteliausia, 1B – stilingiausia, 1C – nuotaikingiausia, 1D „pakūrė“ salę savo energingumu, 1E nustebinė savo iškalbumu, 1F – charizmatiškumu, 1G – neįveikiamu „kietumu“, 1H pakėrė visus savo artistiškuoju, o 1K – originalumu. Tačiau jus, brangūs skaitytojai, tikriausiai domina, kokios buvo naujosios „sauliokų“ kartos nuotaiškos. Labai smagu girdėti, kad visų

pirmųjų klasių gimnazistai kurdami šiuos įsimintinus pasirodymus artimiausiu susibendravo! Tačiau, kaip minėjo Jurgita (1G) bei Deimantė (1A), ruošiantis buvo visko: pykčių, nesutarimų, staigių pasikeitimų. Aidas (1D) teigė, kad jų klasei sunkiausia buvo susikaupti. Tačiau galų gale bendromis jėgomis visiems pavyko įveikti kliūtis ir sukurti tikrai linksmus pasirodymus. Vakarais ir Simonas (1E) buvo ypač dėkingi savo klasių mergaitėms už nuostabias, tačiau retkarčiais „komplikuotas“ idėjas. Manau, kad visiems smagiausia buvo matyti tai, kokie nuostabūs yra mūsų pirmokai. Dabar kreipiuosi į naująją „sauliokų“ kartą. Tikiuosi, kad išliksite tokie pat draugiški, linksmi, meniški bei, aišku, tolerantiški, kokie buvote iki šiol, šiais, kitais ir likusiais metais!

Mokykliniai anekdotai

Dievas sukūrė pasaulį ir velnias jam tarė:

– Tavo pasaulis pernelyg tobulas. Gyvenimas jame labai paprastas. Leiskite sukurti bent vieną dalyką, kuris apsunkintų žmonių gyvenimą.

Dievas sutiko. Taip gimė fizika.

❖ ❖ ❖

Gatvėje vyriškį sustabdo jauna moteris.

– Laba diena, atrodo, esate vieno iš mano vaikų tėtis.

– Ką?.. – pasibaisėjo vyriškis.

– Oi, pamiršau pasakyti, kad esu jo mokytoja...

❖ ❖ ❖

Mokinys:

– Mokytojau, ką jūs man čia sąsiuvinyje parašėte, negaliu įskaityti!

Mokytojas:

– Parašiau, kad neįskaitau tavo rašto!

❖ ❖ ❖

Mokytojas klausia mokinio:

– Simai, ar tu ir namie prieš valgydamas meldiesi?

– Ne, tik mokyklos valgykloje, mama tai gerai gamina.

❖ ❖ ❖

Nuotolinė pamoka prasidėjo, ekrane pasirodė mokytoja...

Mokytoja:

– Ar žinote, kaip padidinti garsą?

Mokiniai:

– Alt+F4.

Mokytoja dinga, pamoka baigėsi.

❖ ❖ ❖

Grįžus dukrai iš mokyklos mama teiraujasi:

– Kaip sekėsi matematikos kontrolinis? Kiek užduočių neatlikai?

– Tik vienas.

– Tik vienas? Iš kiek?

– Iš dešimties.

– Tai visai neblogai... Šaukuolė, teisingai atlikai devynias užduotis!

– Ne, aš jų net nepradėjau.

❖ ❖ ❖

Per kūno kultūros pamoką mokytojas klausia:

– Mokiniai, galite pasakyti, kas yra sveikas gyvenimo būdas?

Mokinys:

– Tai toks būdas, kai mokytojas per pamoką nesako „bėgime 10 ratų aplink stadioną!“

❖ ❖ ❖

Mokytoja:

– Vytai, kodėl vėl neatlikai namų darbų?

Šis atsako:

– Mokytoja, aš norėjau atlikti, bet kai pradėjau rašyti, pagalvojau, kad jūs nusipelnėte geresnio darbo nei tas, kurį aš galiu padaryti.

BĖGIOJANTIS FOTOAPARATAS

